

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrta leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrta leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 88.

V Ljubljani, v sredo 17. aprila 1889.

Letnik XVII.

Opominjevalni troški.

Govor poslanca V. Pfeiferja v državnem zboru dne 3. aprila 1889.

Obravnava o budgetu finančnega ministerstva daje mi priliko, da izpregovorim pri točki „davčni eksekucijski troški“ o takozvanih opominjevalnih troških.

Ti so najhujši davek, ker zadevajo prvič revne ljudi, ki vsled pomanjkanja denarja ne morejo točno plačati davkov, in drugič so posebno visoki — so naravnost kazen za revščino.

Ako davkopllačevalec ne plača davkov ob obroku, ne zgodi se to iz nagajivosti; on jih ne more plačati, ker večkrat nima denarja za najpotrebnejše stvari, za kruh in sol.

Finančni zaklad mora sicer skrbeti, da davki dobajajo enakomerno; vendar ne sme izkoristiti nadloge takega reveža, da ima tudi od tega dohodke; to ni častno za državo, tudi ne človeško, to je drakonska neusmiljenost.

Po „Zbirki ukazov gledé pobiranja davkov“, katero je finančno ministerstvo izdalo l. 1878, znašajo opominjevalni troški za prvi teden vsak dan 5 kr., drugi teden po 10 kr., torej v 14 dneh 1 gl. 5 kr., in ker se davki pobirajo vsako četrletje, na leto štirikrat 1 gl. 5 kr. = 4 gl. 20 kr., in to ne gledé na visokost davkov.

Le vsled odločnih ugovorov proti tem visokim eksekucijskim troškom od strani zastopnikov v državnem in raznih deželnih zborih je finančna uprava dovolila olajšave, ker je l. 1882 znižala opominjevalne troške na 10 kr. v četrletju za one davkoplčevalce, katerih letni dolg na davkih z državnimi dokladami ne preseže 5 gold. in ob jednem za vse davkoplčevalce znižala troške za dražbe na polovico.

L. 1883 so bili opominjevalni troški še bolj znižani na 10 kr. pri vseh davkoplčevalcih, katerih letni dolg ne preseže 20 gld., ako ti ostali davki niso še iz prejšnjega leta.

Te olajšave pa so odvisne od naslednjih pogojev:

1. Da dohodki od eksekucijskih pristojbin popolnoma pokrijejo tekoče eksekucijske troške;

2. da olajšave ne veljajo za one davkoplčevalce, od katerih se morajo izterjati zaostali davki več nego jednega leta;

3. da te olajšave takoj nimajo veljave v onem davčnem okraju, v katerem so se vsled olajšav zaostali davki pomnožili in temu niso vzrok elementarne neizgode.

Te olajšave ugajajo mnogim malim davkoplčevalcem, vendar je krivica v tem, da posameznik večkrat ne more biti deležen olajšave, ker v prvem slučaju ne more zabraniti, da ne bi eksekucijski troški celega okraja ne bili večji nego prijemki, tako da morajo ravno najrevnejši okraji izključeni biti od te dobrote. V drugem slučaju pa so krivi gospodarski propad, slaba kupčija, ogerska konkurencija, židovsko vino, prepoved somnjevt. kakor pri nas na Kranjskem zaradi epidemij, da mnogi ne morejo plačati davka; v tretjem slučaju pa kaka tovarna napové konkurz, delo ostavi in tekoče davke dolžna ostane, ali če veleposestnik ne plača davkov in potem mora cela občina, kjer je tovarna ali veleposestvo plačati navadne, in ne znižane opominjevalne troške.

Te olajšave, gospóda moja, morale bi biti brezpogojne in ves okraj ne bi smel odločevati, tudi bi morale veljati za vse davčne vrste, kar pa sedaj ni pri kolkih, taksah, neposrednih in percentualnih pristojbinah.

Pri tej priložnosti bi opozoril na novo, ne ravno nizko postavko dohodkov, ki se opira na določbo § 2. postavke z dne 23. maja 1883, drž. zak. št. 82. Vršé se namreč zemljeknjižni vpisi, katerih podlage so se določile tekem zapuščinske obravnave, uradnim potom, če vdeleženci sami ne prosijo; ravno tako se vršé potrebni prepisi listin za pristojbinski urad proti dvojni pristojbini, ako stranka ne predloži o pravem času listin; in temu nasledek je, da

davčni urad s plačilnim nalogom določi stranki dvojne prepisne pristojbine v znesku 2 gld. za jeden prepis, 4 gld. za dve prepisani listini itd. Ako stranka ne plača v 30 dneh, pride eksekutivni opomin, in stranka mora plačati opominjevalni trošek 1 gld. 5 kr. ne gledé na visokost zneska. (Dobro! Dobro! na desnici.)

Popolni opominjevalni trošek se zaračuni tudi oni stranki, ki ima doplačati še 10 kr. kolektivine. Tako je prišlo, da so v krškem okraju, kjer so eksekucijski troški pred 10 leti znesli okoli 400 gld., v minolem letu že dosegli svoto 1400 gld., akoravno so dovoljene olajšave. (Čujte! Čujte!)
(Konec slédi.)

Govor drž. poslanca Šukljeja v državnem zboru dne 26. marca 1889.

(Dalje.)

Druga točka, o kateri se je pritoževalo, je imenovanje okrajnih šolskih nadzornikov na Kranjskem, ki se je izvršilo koncem minolega leta. Gospodu poslancu Dumreicherju tu dvoje ne ugaja: Prvič, da se ni imenoval nobeden nemški nadzornik; drugič je pa gospod poslanec posamezne imenovanih šolskih nadzornikov osebno napadel, predbacivajoč jim sovražstvo zoper Nemce, fanatizem in cerkveno nestrpnost, same lastnosti, o katerih kar naprej priznavam, da ž njimi, če se dajo dokazati, dotičniki niso sposobni za te službe.

Kar se tiče prvega predmeta, čudim se, da ne opazi gospod poslanec za Koroško, kako naravnost nasprotuje lastni teoriji. Kakó je lansko leto v svojem govoru tudi naučno upravo napadal, češ, da izročá šolo narodnostim, in danes pa od iste naučne uprave zahteva, naj se ne odločuje po strokovnjaški sposobnosti, marveč naj hrani gotove službe izključno za člane neke gotove narodnosti. (Prav dobro! na desnici.)

Takó daleč, kakor gré gospod poslanec Dumreicher, gredó pri nas „inferijornih“ Slovenceh le

LISTEK.

Stanley.

Sloveči preiskovatelj črnega dá sveta — vroče Afrike — Amerikanec Stanley, katerem dolgo časa živa duša ni vedela, kje tičin če je sploh še živ, vrača se z Eminom pašo guvernerjem neke države v centralni Afriki, medekama Beli Nil in Kongo ležeče, po silno težavni potu v Evropo. Spremlja ga množica zamorskih družin. Tudi šest bečev (ton) slonove kosti in seboj. Velikanski spreved pomika se proti Zambarju, od zapada na iztok. Stanley je med tem ko ga je Evropa že mrtvim prištevala, prehod strahovito divje kraje po osrednji Afriki, kamo do sedaj ni še stopila noga nobenega Evropejca. Sel je ob reki Aruwimi navzgor do velikega medja med Kongom in Nilom, do velikanske plače 5200 čevljev visoke, ki dozdevno severno do in-pašine države sega. Na zapadni strani je videl Stanley preko velikega jezera, ki napolnuje veliko dolino, visoke gore „Unyoro“ in na jugu druge gore velikane. Reka Aruwimi teče 950 kilometrov daleč, njen strmec znaša od 5400 do 1400 čevljev = 4000', ali na vsak kilo-

meter 42 $\frac{1}{2}$ čevlja. Reka dere večinoma po velikanskih gozdih.

Poslednje Stanley-ovo sporočilo je z otoka Bungangeta v reki Aruwimi z dné 28. avgusta 1888. Ondi Stanley najprvo sporoča o pripravah, ki so se mu pred odhodom iz tabora Jambuy-a ob dolenjem toku reke Aruwimi v neznane kraje potrebne zdele. Pred vsem je moral dosedajni tabor primerno zavarovati. V to svrhu je pustil ondi majorja Barttelota in J. S. Jamiesona z 257 možmi za posadko.

Sam se je dvignil dalje v neznani svet dné 28. junija 1887 s 389 možmi. Kakor se sploh ne dá drugače misliti, boriti se mu je bilo ves čas z nepopisljivimi težavami in prestati čuda veliko smrtnih nevarnosti. Takoj prve dni po odhodu napadli so ga v ondašnjih pustinjah zamorci, ki so mu hoteli preprečiti pot. Na devetdnevem potu po tistih divjih krajih pomrlo mu je več ljudij. Dné 13. avgusta odbijati je moral zopet zamorski napad in mu je pri tistej priliki pet mož na bojišči obležalo. Ostrupljene puščice so jih zadele in umreti so morali. Dné 31. avgusta prišla je karavana do Manyemcev in tu je obrnila sreča Stanley-u popolnoma hrbet. V treh dneh pobegnulo mu je kakih 26 mož, živeža je bilo čedalje manj, ker so dotične

pokrajine malo prej suženjski trgovci popolnoma opustošili. Vsled tega mu nikakor ni kazalo dolgo muditi se in je po jednodnevem odmoru dalje potoval, toda vsi iz rodú Somali in Sudanci so ga zapustili, češ, da jih ne veseli, kože na prodaj nositi. Od drugih 55 mož mu je polovica ušla, polovica pa lakote poginila, in tako je dospel Stanley le še z 218 možmi v Kilongo Longo. Preživil se je z vsem ostalim spremstvom večinoma z divjim sadjem, gobami, in kakor bob debelimi lešniki. Nekateri izmed spremstva so bili že tako lačni, da so divjakom za peščico hrane prodajali svoje orožje, strelivo in obleko. Vsi s Stanley-em vred so bili berači v pravem pomenu besede. Telesno so bili že tako onemogli, da niti orožja ni prtljage več niso mogli nositi. Popustili so torej na nekem nekoliko ugodnem in prikitem kraju reke ladijo in 70 tovorov blaga pod nadzorstvom zdravnika Parkeja in stotnika Nelsona, ki nista mogla na nobeden način več dalje. Pokrajina je bila do celega opustošena, arabski suženjski trgovci niti jedne kože niso cele pustili. Podrtine, ki so jih Arabci pustili, poteptali so za temi sloni popolnoma, da je bila puščava čez in čez, kakor daleč je le oko segalo. Do 12. novembra vlekla se jim je pot skozi velikanske gozde, kjer ni bilo skoro prav nič živeža dobiti. Ljudje so že do

ljudje, o katerih se mora reči: To so čudaki. Mi zmerni ljudje smo zadovoljni s tem, da ima dotični državni opravnik poleg popolne stvarne tudi popolno jezikovno zmožnost.

Gospod poslanec za celovško trgovinsko zbornico ne sme enega prezreti: Saj vendar na Kranjskem ni niti enega šolskega okraja, v katerem bi imeli Nemci večino; v krajevnem repertoriju najdemo, da imajo znamenitejša manjšina Nemci le v dveh kranjskih šolskih okrajih, namreč prvič v mestu Ljubljani 18.845 Slovencev in tem nasproti 5658 Nemcev; drugič pa v šolskem okraju kočevskem — kajti jezikovni otok kočevski ni popolnoma eden in isti s šolskim okrajem kočevskim — kjer najdemo 14.674 Nemcev, njim nasproti pa 26.703 Slovencev. (Čujte! na desnici.)

Priznati mi bo pa moral častiti gospod poslanec, da k najvažnejšim učnim predmetom ljudske šole spada materinščina. Kakó bi pa mogel okrajni šolski nadzornik na Kranjskem opravljati svoj posel, če ni dotičnega deželnega jezika v pismu in besedi zmožen? Reči moram naravnost, niti narodna stranka na Kranjskem, niti učna uprava ni kriva, da mej vsemi onimi Nemci, ki bi bili sicer sposobni za to službo, ni niti enega, ki bi imel zadostno jezikovno sposobnost.

Toda, gospóda moja, govorilo se je tudi o osebah. Prosim Vas, bodite preverjeni, da jako nerad stopim na to polje. Če ste meni nasproti pravični, odrekati mi ne boste mogli spričevala, da sem se vedno trudil le o stvarnih zadevah in stvarno govoriti, odkar sedim v tej visoki zbornici in kadar koli poprimem besedo. (Dobro! na desnici.) Če ste pravični, uporabljati ne morete na mene znanih Juvenalovih besed o „Gacchih, ki se pritožujejo zaradi vstaje.“ Obžalujem, da se toliko besediči o osebah; razprava se s tem ne pospešuje ter se premnogokrat le ostruplja.

Priznavam sicer: so predmeti, katerih ne moremo omenjati, ne da bi zadeli tudi osebo. Toda ravno v takih slučajih je dolžnost vsakega dostojnega človeka in dvojna dolžnost vsakega parlamentarca, da se natanko pouči, kakošni so viri, iz katerih je zajemal svoja poročila; videli boste takoj, kakó je častiti gospod poslanec Dumreicher izpolnil to dolžnost. Napadel je moža, ki je z menoj — tu storim osebno opazko — izza otroških let v srčnem prijateljstvu, za katerega književno in osebno vrlost in poštenost jamčim takó odločno, kakor sam za-se.

Imenoval je tega moža „zloglasnega vrednika nekega slovenskega lista“, „Ljubljanskega Zvona“. Ponavljam, kar sem imel že enkrat čast storiti v tej zbornici, da je „Ljubljanski Zvon“ leposlovnoustanstven mesečnik, ki si je v resnih znanstvenih krogih pridobil odločno priznanje. Poslanec Dumreicher zastopa koroški volilni okraj. Ali je prezrl oni podlistek, kateri je bil priobčen pred kakimi tremi leti v nekem velikem listu prestolnice, podlistek, podpisan od znanega pisatelja H. Noč-ta, v katerem se pritožuje zaradi znanstvene nebrzižnosti koroških Nemcev ter jim ne more v vzgled staviti boljšega, nego — ta „zloglasni list“, „Ljubljanski Zvon“? (Dalje sledi.)

kosti shujšali in nevolja je bila od dné do dné večja. Stanley jih je sicer tolažil, kakor svoje dni Kolumb svoje mornarje, naj potrpe, saj se gozd vendar ne more v večnost vleči, in onstran gozda morajo priti v rodovitne kraje, kjer jim nobene reči ne bo več manjkalo. Ali kdo mu je le verjel? Živa duša ne več, kajti obupnost je bila nepopisljiva! Kjer je le kdo mogel, prodal je puško in strelivo za nekaj koruznih storžev! Stanley vidoč, da se tu z lepo ne dá nič več opraviti, dal je dva izmed najzlobnejših hujskačev in upornikov zgrabiti in vpričo vseh obesiti. To je pomagalo, ob enem bilo je pa tudi silnega gozda kmalu konec.

Dné 12. novembra dospela je ekspedicija v Ibviru, kjer je bilo konec najhujših težav, s katerimi se je bilo ljudem od 31. avgusta pa do sedaj neprestano boriti. Bila jih je pa tudi že sama kost in koža, in število skrčilo se je od 289 na 174. Gozd, v katerem so toliko prestali, opisuje Stanley tako-le: „Mislite si gozd prav na gosto z grmovjem in goščo zaraščen, skozi in skozi moker, iz katerega se dviguje do 180 čevljev visoko drevje. Povsod obilno raznovrstnega trnja, potokov in rek. Drevje stoji, dokler more, ali dokler ga veter ne podere. Kadar omaga, zvrne se na to ali na ono stran, in marsikako mlado deblo o tej priliki polomi. Po tleh

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. aprila.

Notranje dežele.

Novo voljeni **okrajni zastop celjski** je imel predčeraš osnovalno sejo. Nemško-liberalna manjšina je najprvo rentočila in tarnala, potem pa zapustila zborovalno dvorano. Nemcu se pa res slabo godi! Tam, kjer je leta in leta mej „gjavri“ gospodoval lik turški paša, mora sedaj gledati, kakó se šopiri na lastnih tleh „inferijorni bindišar“.

Grof Hartenau (princ Aleksander Battenberški) bo v kratkem odpotoval na grajščino Heiligenberg pri Jungheimu na Hesijskem, kjer bo ostal čez poletje. Izjavil se je, da namerava vstopiti v avstrijsko armado.

Dunajska židovska verska občina je izročila ministrskemu predsedniku Taaffeju spomenico o izgredih protisemitov. (Menda posledica zadnjih občinskih volitev na Dunaji!) Taaffe je odpisano prijazno sprejel ter mu zagotovil, da hoče vlada strogo stati na podlagi državnih temeljnih zakonov in enakopravnosti.

Kossuthu se je bolezen obrnila na slabo. Pričakuje se v kratkem njegova smrt. Njegova sina sta odpotovala v Turin.

Vnanje države.

Srbski minister zunanjih zadev, Gruić, je razposlal inozemskim zastopnikom Srbije okrožnico, v kateri povdarja, da je glavni nalog vlade vrnanje državnih financ. Posrečilo se je dosedaj skrbeti primanjkljaj na polovico, ob enem pa se bodo dohodki povišali v prvi vrsti z boljšo izrabo samoprodaje duhana. Vlada skrbi za točno izpolnjevanje dolžnostij nasproti tujim upnikom. Tudi notranji dolgovi se stalno in neprestano poravnava. Okrožnica konečno naglašá, da dokazuje naraščanje srbskih kurzov, kakó prav sodi inozemstvo o srbskem prestolnem prevratu. — Metropolit Mihael je prašal še enkrat srbsko vlado, ali so kaki zadržki zoper njegovo povrnitev v domovino. Vlada mu je odgovorila, da ne. Zaradi tega je metropolit odpotoval v Peterburg, da se poslovi, ter bo po velikonočnih praznikih došel v Belgrad.

Bolgarski državni vjestnik objavlja one ruske liste, katerim je dovoljen vohod v Bolgarijo; teh je šest ter so večinoma lepoznanški in znanstveni listi, vsi ostali so prepovedani. Izmed drugih inozemskih časopisov je vsem dovoljen vohod, le enemu češkemu in enemu francoskemu ne. — Vojvodinja Klementina je predčeraš odpotovala na Dunaj. Princ jo je spremljal do Caribrod. — Sedanja položaja v Bolgariji se more na kratko označiti z besedami: Vlada sedi trdno na krmilu, opozicija v ječi, narod pa pri delu. Vredniki in sotrudniki „Narodnega Prava“ so že dlje časa pod ključem. Dne 12. t. m. so obsodili vrednika plovdivskega lista „Rhodope“. Slednja pravda še ni končana ter se bo nadaljevala zoper sotrudnike, katere je imenoval obsojeni vrednik. Mej temi sta Gešov in znani Madjarov.

Bavarski princ-regent je izrekel ministrskemu predsedniku pl. Lutz-u svoje priznanje, da je takó izvrstno varoval kronine pravice, vzlic temu pa ustregel željam škofov.

„Post“ javlja: **Samoa-konferenca** se bo sešla dné 1. majnika. Nemčijo bo skoraj gotovo zastopal grof Herbert Bismarek ter tudi posvetovanju predsedoval, ker se bo vršilo na nemških tleh.

Kakor pravi Havasovo izvestje, pripravljena je **Francija** vdeležiti se konferencije zoper trgovino s sužnji, vendar pa pri tem ne bo dovolila, da se

vse gomazi mravljincev in žužkov razne barve, razne velikosti, nad nami po vejah kričé opice in ptiči, pri nas ob levi in desni je pa tu pa tam zapokalo po gošči, kakor bi se gozd podiral; slonove črede pojale so se tedaj na to ali ono stran. Ljudje po teh gozdih so dvojevrstni: pritikoveci, ki streljajo z ostrupljenimi puščicami in se ob enem jako spretno po goščavi skrivajo, da jih niti videti ni lahko, in pa velikani, ki so oboroženi z jako ostrimi sulicami. Le-ti stojé ob kakem deblu, kakor štorovi nepremakljivo in prežijo na svoj plen. Dež nas je močil vsak drugi dan, nezdravi zrak napravljaj nam je mrzlico in grizo. Gozd vsled obilne sence vže po dnevu skoro temen, je ponoči vzor prave egiptške temote, da bi jo človek kar grabil lahko. Popolnoma ga tudi po prestanku v Ibviru še ni bilo konec — tega groznega gozda, vendar pa so si ljudje ondi dobro počili, najedli se in po možnosti okrepčali.

Dné 24. novembra odrinila je ekspedicija dalje in še le 5. decembra imela je gozde popolnoma za seboj in se je radovala zopet neomračene solnčne svetlobe. Zlato solnce poživilo je s svojimi dobrodejnimi žarki karavano nepopisljivo, in nekateri so samega veselja, da imajo strahoviti gozd za seboj, kar plesali po bujni travi kljubu precej težkemu tovoru na plečih. Vsakemu se je zdelo, da karavani

preiskujejo narodne ladije. — Dné 14. t. m. so se vršile volitve v Seine-departementu za generalni svet. Nobeden izmed kandidatov ni dobil zadostnega števila glasov, vendar stoji Boulanger na čelu zapisnika. — „Événement“ poroča, da je preiskovalni sodnik našel mej zaplenjenimi listinami Boulangerjevimi pisma z nekim kapitanom, v katerih mu slednji poroča o vsem, kar se je godilo pri vladi. Odvedli bodo več oseb v zapor. — Državno sodišče se ne bo sešlo k skupni seji, kakor že povedano, pred mesecem dnij. Preiskovalna komisija je uradno že dognala odsotnost zatožencev; povabiti jih bo morala sedaj dvakrat s prestanki desetih dnij k obravnavi, potem še le bo sodišče moglo „in contumaciam“ izreči sodbo. — Boulanger sam je neki vsled mnogih razburjenostij postal jako bolehen ter potrebuje mnogo morfija. — V Pariz so začeli že tujci, posebno Angleži in Američani, prihajati. Tudi jeden del razstavljalcev je že došel. Gostilničarji si veselja manejo roke, gospodinje pa tarnajo, kajti pričela se je že draginja. — Predsednik se je prehladil ter ne bo mogel nekaj časa zapustiti sobe.

V **angleški** spodnji zbornici je naznanil državni podtajnik zunanjih zadev, Fergusson, da je dobil angleški zastopnik v Teheranu zatrdilo, po katerem je vest o odstopu trdnjave Kelat-Nadirja neistinita.

Kretski poslanci so se brzojavno pritožili pri **turškem** velikem vezirju, da so umori na Kreti vedno pogostejši, redarstvo pa vedno bolj nebrizžno. Turčija naj odpokliče gubernatorja, ko bi pa tega ne hotela storiti, pomagali si bodo Kretani sami.

Izvirni dopisi.

Iz **mokronoške okolice**, 11. aprila. (Pogled na Koroško.) Minulo je že leto, kar so položili v prezgodnji grob pokojnega prvoboritelja koroških Slovencev. Nasprotniki Slovencev so mislili, da bode s pokojnim g. prof. Einspielerjem pokopana vsa slovensčina na Koroškem. Toda varali so se. Glej čudo, tužna Koroška se je začela zavedati svoje slovenske preteklosti, in sema, ki je je pokojnik neutrudljivo sejal, začelo je kaliti in čvrsto poganjati. Zadosti jasno nam pričajo podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, slovenske posojilnice in družbe sv. Mohora, da se je začel koroški kmet zavedati svoje narodnosti.

Najbolj pa je priča slovenske zavednosti, da so zmagali Slovenci pri volitvi za deželni zbor in poslancem izvolili prečast. g. Gregorja Einspielerja. Njegov izvrstni list „Mir“ je vedilo in prapor zatiranemu koroškemu Slovcu. Spoznati mora vsak omikani Slovenec, da si je „Mir“ v prvi vrsti stekel največ zaslug za probujo koroških Slovencev. Njegovo geslo „vse za vero, dom in cesarja“ navdušuje Slovence, da krepko stopajo za njim in se čedalje bolj zavedajo.

Slava tudi ondašnji slovenski duhovščini, da vzbuja Slovence iz narodnega spanja, ki so dosihmal nevedoči potrapani po nemških liberalcih ž njimi držali in tako sami sebe teptali.

Žalibog, da nimajo koroški Slovenci nobenega poslanca v državnem zboru, ki bi razkrival rane in težnje ondašnjih Slovencev. Naši vrli slovenski poslanci koroških rojakov ne bodo zapustili in se bodo vedno zanje potegovali. Priča je bil govor čč. gg.

solnce sreče vendar ni še zašlo, kakor se je ta in oni že dostikrat bal.

Dné 9. decembra dospeli so v kraljestvo mogočnega poglavarja Mazambonija in 13. decembra opoldne k jezeru Nyanza. Sedaj bi bili potrebovali ladijo, ali kje je bila tam doli v Kilongi Longi. Stanley se ni dolgo obotavljal, temveč je še tistega dné se obrnil nazaj v Ibviru, kamor je dné 7. januarija došel. Od tu poslal je lajtenanta Stairsa s sto možmi v Kilongo Longo po ladijo, ki so jo ondi pustili pod nadzorstvom zdravnika Parketa in stotnika Nelsona. Dné 2. aprila napotil se je Stanley proti jezeru Albert Nyanza in 26. aprila odrinil je oddelek njegovih ljudij proti Mavi, južni postaji Emina paše. Dné 29. aprila ugledal je Stanley na jezeru plavajoč kedivov parnik. Na njem sta bila Emin paša in Casatti. Da je bil pozdrav čez vse presrčen, pač ni treba omenjati.

Dné 25. maja obrnil se je Stanley proti Ugavri preko Kilonge Longe. V Bunalyo došel je 17. avgusta in zvedel od posadke Barttelota, s katero se je ondi sešel, da so zamorci majorja umorili. Od 257 mož posadke ostalo jih je le še 71 pri življenju in tudi ti niso bili za nobeno rabo več. Od ondot se je Stanley zopet obrnil proti Eminu paši, s katerim sedaj proti Zanzibaru potuje.

poslancev Kluna, dr. Gregorca in drugih ravno sedaj v državnem zboru na Dunaji.

Pa če dobijo koroški Slovenci po predlogu gospoda dr. Ferja ničiča drugačen volilen red, potem je upanje, da bodo imeli vsaj jednega poslanca na Dunaji. Najhuje je to za koroške kmete, da morajo slovenski otroci obiskavati nemške šole. Čemu bi ne imeli vsak svoje pravice?

Protivniki mislijo, da bodo z mladino zatrlji slovenski življenj, kajti le mladina je up boljše bodočnosti.

Čujemo, da so se slovenske občine začele pritoževati zoper nemške šole in bodo tudi uslišane; če pri deželnem šolskem svetu nič ne opravijo, naj se obrnejo na Dunaj; jedenkrat mora zmagati pravična stvar. Posnemajo naj slovensko občino Šmarije na Spodnjem Štajerskem.

Tisti bralec, ki čita „Mir“, razvidi, kako se morajo koroški Slovenci boriti za narodne svetinje proti svojemu sodeželanu Nemcu. Ti pa, ljubi „Mir“, zagovarjaj nadalje in vodi koroške Slovence, uči jih in izpodbujaj, kakor si jih dosihmal, potem bo veselo upanje, da si pridobimo, kar želimo, kajti delati mora vsak Slovenec po g. Einspielerjevih besedah, ki jih je izpregovoril pri zlati maši: „Slovenci, bodite jedini in skrbni, potem bo nam nastopila boljša bodočnost!“

Ta dopis sem poslal v Vaš cenjeni list, da bodo bralci razvideli, da se tudi mi priprosti kmetje zanimamo za narodno stvar in srčno želimo tudi našim bratom v Korotanu take pravice, kakor jih imamo mi Kranjci. Živeli bratje onostran Karavank! Bog in narod! Tominčev Francelj.

Dnevne novice.

(Volilci I. razreda) so imeli sinoči volilni shod v mestni dvorani. Gosp. dr. vitez Bleiweis je nagovoril volilce ter na predlog g. Povšeta predsedoval shodu. Predsednik je priporočal dosedanje štiri izstopivše odbornike kot kandidate. Volilci so brez debate soglasno potrdili vse štiri gospode, ki so: dr. Alfonz Mosché, ces. svetnik I. Murnik, Mihael Pakič in Fran Ravnihar.

(Gospodom volilcem III. razreda.) Pri volilnem shodu III. volilnega razreda izbrani kandidat gosp. Ludovik Widmayer je naznanil volilnemu odboru, da ne prevzame kandidature v mestni zbor. Ker zaradi praznikov ni več časa sklicati volilni shod, ponudil je volilni odbor kandidaturu dosedanjemu občinskemu svetovalcu gosp. dr. V. Gregoriču. Temu prizivu je g. dr. Gregorič ustregel, in volilni odbor se nadeja, da bodo tudi gospodje volilci soglasno volili dosedanjega občinskega svetovalca. Za III. razred sta torej kandidata g. dr. Vinko Gregorič in g. Anton Klein.

(Predstava v korist podpornemu društvu naših velikošolcev na Dunaji), bode se vršila, kakor se nam poroča, na Velikonočni ponedeljek v dvorani ljubljanske čitalnice. Lepo število ljubljanskih dam in gospodov zbralo se je pod pokroviteljstvom gospe Murnikove v namen, da priredé predstavo, katere ves dohodek je namenjen podpornemu društvu slovenskih velikošolcev na Dunaji. To je res blag namen, in nas veseli, da tudi bela Ljubljana kaj stori za svoje rojake, za slovensko mladino, ki je up naše boljše bodočnosti. Hvala ide torej v prvi vrsti pokroviteljici in vsem domorodnim damam ter gospodom, ki se žrtvujejo v ta blagi namen. Vzpored omenjene predstave je ta-le: I. Prolog, zložil g. A. Funtek, govori gospica Jelica Kremžarjeva; II. Veseloigra: „Vdova in vdovec“, poslovenil dr. Janez Bleiweis, igrajo slovenski diletantje: gospa Valenta-Brusova, gospica Anka Goljaševa ter gospoda Anton Trstenjak in J. Šuman; III. Žive podobe: a) Obljuba slovenskega naroda očetu Bleiweisu; Libuša proročuje češko bodočnost Premislu; c) Pobratimstvo Čehov in Slovencev.

(Odbor „Glasbene Maticе“) razposlal je raznim pevskim društvom in čitalnicam nastopno vabilo: „Slavno društvo! Narod slovenski stavi prvi spomenik. V kratkem bode stala v beli Ljubljani soha prvega pesnika „Ilirije oživljene“, Valentina Vodnika. Trideseti junij t. l. zjedini ob nje odkritji v naši stolici vse Slovence od deroče Drave do sinje Adrije, in ta dan bode nam pravi narodni praznik, o kojem pokažemo, kako cenimo svoje možé. Tedaj se „mojstru pevcev“ mej družimi pokloni tudi glasbena vila slovenska. „Glasbena Matica“ povéde slavce ožje domovine k spomeniku, da počasté brata

pevca. Vabi Vas torej, da se tega poklona vdeležite, zajedno Vas proseč, da se podvzimate odzvati se temu vabilu in priglasiti se pri podpisnem odboru, ki Vam takoj pošlje, kolikor treba, izvodov slavnostne kantate. Dan in uro zadnje skušnje naznanijo slovenski dnevnik. „Glasbena Matica“ se nadeje mnogostevilnega odzivanja zavednih sinov slovenskih in je pristrčno vsprejme v svojo sredino. Bog in narod! Za odbor „Glasbene Maticе“: Ravnihar, predsednik; Paternoster, tajnik.“

(Cesta čez Bogenšperk.) Kranjski deželni zbor je v štirinajsti seji dne 18. oktobra minolega leta sklenil postaviti gledé preložitve ceste čez Bogenšperk. Ta sklep ni dobil Najvišjega potrjenja, ker je določil, da morata tudi dva tuja okraja, zatiški in trebanjski, in sicer prvi 2702 gold. 91 kr., drugi 6081 gl. 37 kr. plačati zgradbenih stroškov, kar pa se ne strinja s cestno postavo z dne 5. marca 1873 drž. zak. št. 8. Torej je sklep v formalnem in materijalnem oziru pomanjkljiv. V prvem oziru se deželni zbor ni posvetoval z zatiškimi in trebanjskim cestnim odborom, ali hočeta oziroma moreta plačati dotični svoti za zgradbo. V materijalnem oziru deželni zbor ni določil, v katero kategorijo naj se uvrsti preložena cesta in na kak način naj cestni odbori plačujejo izvanredne stroške za cesto. Treba je torej v obeh ozirih natančnih določb, da tudi ne bo dvojbe, kdo naj v prihodnje skrbi za vzdržavanje ceste.

(Umrl) je včeraj tukajšnji advokat g. dr. Fran Suppantsehitsch, star 77 let. N. v m. p.!

(Osebne vesti.) Pri c. kr. kranjskem finančnem ravnateljstvu je računski oficijal g. Aleks. Altenburger imenovan računskim revidentom, računski asistent g. And. Rieder računskim oficijalom in računski praktikant g. Fidel Jagodic računskim asistentom.

(Iz deželnega šolskega sveta.) Začasni učitelj v Mokronogu, gosp. Karol Trost, je dobil stalno mesto za tretji razred, in bivša učiteljica v Dragatušu, gospa Kristina Kuralt, četrto mesto na štiri-razrednici v Št. Jerneji.

(Bela Velika noč.) Sneg je danes zjutraj precéj na debelo pobelil Ljubljano in okolico. Božič na solnci, sv. Jurij pri peči.

(Lloyd in delavci.) Iz Trsta se nam poroča: Delavci v lloydovem arsenalu od ponedeljka več ne delajo, ker se niso mogli zjediniti z upravo za število ur. Delavci so zahtevali popoldne jedno uro počitka, upravni odbor jim tega ni dovolil. V nedeljo so delavci imeli shod in sklenili še jedenkrat poslati deputacijo do upravnega odbora, da bi poskusili sporazumljenje, kar pa bode gotovo brez vspeha, kakor jim je povedal svetovalec Petke na shodu, h kateremu so ga povabili. Kako se bo stvar razmotala, kdo vé? Delavci se sklicujejo na § 88. obrtniške postave in očitajo lloydovi upravi, da je iz tega paragrafa pobrala, kar ji ugaja, drugo pa je izpustila. Ko bi veliki gospodje najprej dali dober vzgled, bi tudi delavci popustili nekoliko od svojih zahtev.

(Nedeljski počitek.) Uprava Činklove tovarne dobro vé, da je primorana po novi obrtni postavi privoščiti svojim delavcem nedeljski počitek in ne onečastiti Gospodovega dne; žal, da ne velja to povsem. Tako smo videli v nedeljo dopoldne, ko so ljudje hodili v cerkev in iz cerkve, k sv. Krištofu itd., na južni strani Činklovega vrta proti železnici tri pleskarje, ki so neumorno in ne brigaje se za mimopotujoče in vozeče se tujce po železnici prepleškavali železno vrtno ograjo. Proti poludnevu pripodil jih je lijak in jim uničil ter opral vse pleskanje pri ograji. Mimošetajoči ljudje so glasno to skrunjenje nedelje grajali.

(Iz Novega Mesta) se nam brzojavno poroča, da je bil včeraj županom izvoljen gosp. dr. Albin Poznik.

(Katoliški shod na Dunaji.) Oglasili so se dalje knezo-škof Schönborn iz Prage, nadškof Izakovicz iz Lvova, škof dr. J. Kahn iz Celovea, škof Zobl iz Feldkirchna. Dubrovniškega škofa bode zastopal arhidiacon Gregor Rajčević, škofa tržaškega stolni dekan Andrej Sterk.

(Iz Spodnje Hrušice) se nam javlja, da se vsled ukaza c. kr. poštnega in brzojavnega vodstva v Trstu z dne 14. t. m. nameravajo otvorjenje nove pošte v Spodnji Hrušici ustavi začasno.

(„Slovenski Pravniki“) ima v 4. številki naslednjo vsebino: 1. Dr. Sk.: O zbirki pravosodnih zakonov v slovenskem jeziku. 2. Nekoliko o privatnopravnih ugovorih v stavbinskih rečeh. 3. Dr. Dragotin G.: Slovensčina pa rabsodbe. 4. Rabsodba z razlogi iz

l. 1756. 5. Dr. Franc Zupanc: Iz sodno-zdravniške prakse. 6. Iz pravosodne prakse. 7. Načrt novega kazenskega zakona. 8. Književna poročila. 9. Drobne vesti. 10. Naznanilo.

(Admiral Sterneck) se je v ponedeljek zvečer odpeljal s posebno ladijo v Pulj, da priredi potrebno za pomorske velike vaje.

Telegrami.

Dunaj, 17. aprila. „Wiener-Zeitung“ objavlja izvrševalno naredbo k orožni postavi, potem naredbo naučnega ministra o olajšavah za visokošolce, ki služijo kot jednoletni prostovoljci.

Praga, 16. aprila. Po poročilih iz Rima bo knezo-nadškof grof Schönborn v kratkem imenovan za kardinala.

Požun, 17. aprila. Škof Ronay je umrl. Belgrad, 16. aprila. Govori se, da bo v kratkem prišla kraljica Natalija v Srbijo ter si v bližini Topšiderja kupila posestvo.

Odprto pismo

državnemu poslancu g. GUSTAVU HOCK-u.

Dne 30. marca t. l. v 324. seji državnega zbora dunajskega se Vam je zljubilo, odgovarjate poslancu gosp. Klunu v Vašem „stvarnem popravku“ razun družih neresnic tudi naslednjo, mene zadevajočo trditve izreči: „Slovenski poslanec Muri je v deželnem zboru koroškem pritrđiti moral, da sedanje razmere slovenskih šol na Koroškem potrebam popolnoma zadostujejo, in da sta on in njegova občina z njimi celó zadovoljna.“

Naravnost rečem, da je to grda in nersramna laž; niti prvo niti drugo ni istina, ali vsaj le malo resnici podobno. — Gosp. Hock! Vi ste ud deželnega zbora koroškega; kot tak morate vedeti, kaj se tam godi; zato Vas javno pozovem, da mi odgovorite, kdaj sem se jaz v tem smislu, ali vsaj temu podobno izrazil? Moj značaj mi ne pripusti, dvoumevno ali zvižajno govoriti. Sklicujem se na moj govor od dne 19. januarija 1888. Takrat sem jasno in naravnost naglašal, da je sedanji pouk na koroških slovenskih šolah za slovensko mladino brez vse koristi, zato ker se edino umljiva materinščina popolnoma odriva, ter ubogideciže v najnižjih pričetnih razredih edino le ptuja neumljiva nemščina v glavo uteplje, tako da slovenski otroci tudi potem, ko so šoli odrasli, niti v svojem jeziku čitani, še manj pa pisati znajo. Rekel sem dalje, da se deca v teh šolah sicer nauči nemški brati, pa to znanje je za-njo ničevno, ker ne ume, kaj je čitala. Šolarji se tudi naučijo nemški pisati, pa tudi to jim ne hasne, ker si nemščine niso v toliki meri prisvojili, da bi v njej pravilno pisati mogli; sklenil sem, da o drugih šolskih predmetih niti ne govorim, ker oni temeljito znanje dotičnega jezika zahtevajo.

Ravno v isti seji mi je poslanec dr. Ubl oporekal, kako se vjema, da sem danes zoper celo učno metodo na slovenskem Koroškem, ko sem se vendar enkrat povoljno o „jezerskej“ šoli izrazil. Jaz sem ga zavrnil, da govorim kot poslanec splošno o razmerah koroških slovenskih šol, ne pa samo o jezerski, katera je po našem pritisku slučajno nekoliko boljša.

Celó smešno je, da se mi vedno le domača (jezerska) občina in šola pred oči stavi, saj imam menda kot voljeni poslanec dolžnost celi volilni okraj enako zastopati, ne pa edino domače občine. Usojam si pri tej priliki pripominjati, da niti jezerska občina z današnjo naučno uredbo ni zadovoljna, dokaz temu enoglasna sklepa občinskega kot tudi krajnega šolskega sveta od dne 3. novembra 1888, katera pri vis. c. kr. deželnem šolskem svetu za pouk na podlagi materinega jezika prosita.

Ne bom se dalje z Vašim „stvarnim“ popravkom bavil, le toliko si usojam pripominjati, da niti jedne trditve gosp. poslancu Klunu niste ovrgli; nasprotno je pa vse, kar ste Vi navedli, naravnost neresnično ali pa napak obrnjeno.

Pri Jezeru, dne 12. aprila 1889.

Franc Muri, l. r.

dež. poslanec in posestnik.

Umrli so:

14. aprila. Jakob Virk, delavec, 73 let, Vegove ulice 10, pljučnica.
 15. aprila. Marija Tegel, mestna uboga, 76 let, Karlovska cesta 7, marasmus. — Ivan Höllauer, prisiljenec, 32 let, Poljanska cesta 50, pneumonija.
 V bolnišnici:
 11. aprila. Franc Briceelj, delavec, 24 let, jetika.
 14. aprila. Jera Selan, kajzarjeva žena, 42 let, processus puerperalis. — Marija Doktorič, gostija, 75 let, marasmus senilis.
 15. aprila. Marija Zdešar, delavka, 24 let, febris puerperalis. — Ivan Cajhen, delavec, 78 let, marasmus senilis.

Tuji.

15. aprila.
 Pri **Mattcu**: Plantan, e. kr. notar, iz Radovljice. — Baller, Godina, Druchs, Reinhard, Szlavick, trgovci, z Dunaja. — Leskove iz Idrije. — Löffler iz Brna. — Kopper iz Linea. — Coris in Leban iz Trsta.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
opazovanja						
16	7. u. zjut.	729.7	4.4	sl. vzh.	oblačno	4.00
	2. u. pop.	727.1	1.6	sl. zap.	"	sneg
	9. u. zveč.	725.0	7.6	"	dež	dež

Srednja temperatura 7.9°, in 1.4° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

17. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 10 kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16 % "	85 " 70 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 " 95 "
Papirna renta, davka prosta	100 " 30 "
Akcije avstr.-ogerske banke	903 " " "
Kreditne akcije	297 " 50 "
London	120 " 30 "
Srebro	— " " "
Francoški napoleond.	9 " 51 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 68 "
Nemške marke	58 " 75 "

Na najnovejši in najboljši način
umetne zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije. — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živeca

zobozdravnik A. Paichel,
 poleg Hradeckega (čevljarskega) mostu, I. nadstropje. (36)

Jaz Ana Czillag

s svojimi 185 centimetrov dolgimi orjaškimi „Loreley“-lasmi, katere sem dobila po 14mesečni rabi od mene same izumljenega mazila, naznanjam: To je edino sredstvo zoper izpadanje las, za pospeševanje njihove rasti, za okrepčevanje lasišča, pospešuje pri gospodih rast polne, krepke brade ter že po kratki rabi takó lasem kakor bradi podeljuje naravni svit in gostost, obvaruje jih do najvišje starosti, da prerano ne osivé. Cena lončku 2 gl. Razpošilja se vsak dan v vse kraje celega sveta po pošti proti poprejšnjemu plačilu ali pa poštnemu povzetju.

Czillag in drugovi,
 Budimpešta, Königsgasse,
 kamor naj se pošiljajo vsa naročila.

Pri naročitvah šestih in več lončkov 25% rabat in franko-pošiljatev. (20—5)

Brata Eberl,
 izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.
 Pleskarska obrt za stavbe in meblje.
Ljuba Ljubljana,
 za Franciškansko cerkvijsko v g. J. Vilharja hiši št. 4.
 priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano reelno fino delo in najnižje cene.
 Posebno priporočilne za prekupee so oljnaté barve v ploščevinastih pušicah (Bleebbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.
 Cenike na zahtevanje.

Odlikovani: 1873, 1881.

Josip Deiller,
 tovarna za cerkveno blago in razprodaja
 — cerkvenih oprav —
 na Dunaji VII., Zieglergasse 27.

Zastopnik **Franc Brückner.**
 Proti gotovi naročbi se najtočneje izvršujejo vsakovrstne

cerkvene oprave
 kot: kazule, pluviali, dalmatike, velumi, štole, baldahini, zastave itd., kakor tudi
celi ornati.

Odlikovani: 1873, 1881.

Marija Aljančič,
 posestnica v Bistrici pri Trzinu,
 po hudi bolezni in prevideni s sv. zakramenti umrla dne 14. t. m. o polnoči.
 V LJUBLJANI, dne 17. aprila 1889.
Valentin Aljančič,
 kapelan pri sv. Petru.

ADOLF HAUPTMANN,
 prva kranjska tovarna
 oljnatih barv, firneža in laka
 v Ljubljani.
 Pisarna in zaloga: Šolski drevored 6 (semeniščno poslopje). Filijala: Slonove ulice 10-12
 priporočam slikarjem, dijakom, stavbenim in pohištvenim mizarjem, likarjem kakor sploh p. n. občinstvu svoje priznane izvrstne izdelke ter pošilja na zahtevanje cenilnike zastoj in franko.
 Oljnaté barve v ploščevinastih pušicah le najboljše vrste, posebno pripravne za razprodajalce, po znižanih cenah; v dežah od 25 klgr. naprej primerno ceneje.
 Kupovalcem večjih množin prednostne cene.
 Vse vrste slikarskih in likarskih čopičev in slikarske patrone.

ŠMARNICE
 za 1889. leto
 izšle so pri
MATIJI GERBERJU,
 založniku v Ljubljani.

„Venček krščanskih resnic“ to je: Berila pojasnjavana s primeri za majevo pobožnost, in tudi mašne in druge molitve.
 Spisal P. Hrisogon Majar, duhoven.
 10—2
 Cena Šmarnicam je: v polu usnji 60 kr., usnji 76 kr., v usnji z zlato obrezo 95 kr. Dobijo se tudi krasno vezane, n. pr. v rujavo usnje, okovane, v baržunu itd. — Po pošti pod križnim zavitkom 10 kr. več.
 Dobijo se v vseh knjigotržnicah.

Deller-jev
 Edina zaloga in prodaja za vso Kranjsko pri
J. LININGER-ju
 v Ljubljani, Rimska cesta 9.
radgonski

Najboljša namizna okrepčujoča pijača.
 Zanesljivo zdravilno sredstvo proti kataru v dihalniku, prehlajenju želodca, zlati žili, protinu in glavobolu vsled prehlajenja (trganju).

najčistejši alkalični
 Ne zamenjati z radensko kisló vodo.
kislec (kislá voda).